

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Dominica Resurrectionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

HÆC est præterea ad sacram Communionem & Paschalem solemnitate aptissima dispositio, sicut enim Pascha talis transitus dicitur, ut non fiat remeatio ad locum unde transitur, sic plane anima si sic transit à vitiis & ab affectionibus inordinatis ut illò non redeat, verè sacrum Pascha peregrisse dicenda est, & non aliter. Sic sanctus Augustinus: *Agimus saluberrimum transitum, cum à diabolo transimus ad Christum, & ab isto instabili seculo ad eius fundatissimum regnum. Ideo quippe ad Deum permanentem transimus ne cum mundo transeunte transeamus.* Sic & S. Ambrosius: *Pascha transitus est à passionibus ad exercitia virtutis.* Itemque alibi: *Pascha Domini quotannis celebratur, hoc est, animarum transitus à vitiis ad virtutem, à passionibus carnis ad gratiã sobrietatis mentis, à malitia nequitiaque fermento ad veritatem & sinceritatem regenerationis.* Sanctus denique Bernardus: *In hac tam præcipua solemnitate, quid commendetur nobis, sedula cogitatione pensamus. Nempe resurrectio, transitus & transmigratio. Christus enim, fratres, non rediit hodie sed resurrexit: non rediit sed transit, transmigravit non remeavit. Donique & ipsum,*

quod celebramus Pascha, transitus non reditus interpretatur: & Galilea, ubi videndus nobis promittitur qui resurrexit, non remeationem sonat sed transmigrationem. Si post consummationem crucis, in nostram hanc mortalitatem, & vita præsentis ærumnas Christus Dominus revixisset, ego eum fratres non transisse dicerem sed rediisse: non transmigrasse in sublimius aliquid, sed ad statum remeasse priorem. Nunc autem quia transit in novitatem vita, nos quoque, invitatur ad transitum, vocat in Galilaam. Quæ plura ibi sequuntur, in sequentem differuntur diem.

Tu verò interim ut ab una libertate transeas in aliam, sicque constans permanes ut nunquam relinças & immuteris, dic cum sancto Ignatio Fundatore Societatis Iesu: *Suscipe In Exerc. Domine universam meam libertatem: Accipe Spirit. 4. memoriam, intellectum atque voluntatem omnem. hebdomada. Quidquid habeo, vel possideo, mihi largitus es, id tibi totum restituo, ac tua prorsus voluntati traño gubernandum. Amorem tui solum cum gratia tua mihi dones, & arves sum satis, nec aliud quidquam ultra posco.*

Vide in 4. parte, Sabbato hebdomadæ 15. & rota hebdomadæ 24.

DIESSANCTVS PASCHAE

S E U

DOMINICA RESVRRECTIONIS

E T

DIES QUAM FECIT DOMINVS.

Surrexit, non est hic. Marci 16.

Surrexit Dominus verè. Luc. 24.

Fidelis sermo: Nam si mortui sumus, & convivemus. 2. Tim. 2.

VERITAS PRACTICA.

Nemo cum Christo mortuus, qui cum ipso non resurgat:

Nemo cum Christo resurgit, nisi qui cum ipso sit mortuus.

RATIO utriusque partis est, quod cum Christo resurgere, sit hoc unum & idem, ac novam cum illo vitam agere.

Sed nemo est cum Christo mortuus, qui hanc novam cum illo non agat vitam: & nemo hanc

novam agit vitam, nisi qui cum ipso sit mortuus. Ergo & utrumque verum quod proponitur, & de utroque dici potest. Fidelis sermo, nam si mortui sumus, & convivemus. Quod certè est consolationis non modica: Si vero etiam non sumus mortui, nec convivemus, nec resurgemus. Quod profectò parvèndum est, cum præcipuè tam pauci sunt qui verè sunt mortui. Quid sequitur, nisi quod etiam tam pauci sunt qui verè cum Christo resurgant? Quid porro magis cavendum; & quid magis opportunum quod consideretur, quam ex quibus sumus?

H c 2

I. PUN.

I. PUNCTUM.

QUOD sanctus ait Apostolus; *Christum Dominum resurrexisse tertia die secundum Scripturas*, Sanctus Anselmus fidelis ejus Interpres, refert ad illum locum *Osee 6.* Osee, ubi Propheta sic loquitur: *Vivificabit nos post duos dies, in die tertia suscitabit nos.* Quasi locus hic esset insignior inter omnes Scripturas quæ de Christo resurgente prænuntiarunt. Mirum certè, cum alia non desent Scriptura, quæ clarius & expressius de Christo Domino loquebatur. Iob dixerat, *Scio quod Redemptor meus vivit.* David in persona ipsius Christi cecinerat: *Ego dormivi & soporatus sum, & exurrexi. Quod & confirmarat Ilijas, aliique multi; Nunc consurgam, dicit Dominus, nunc exaltabor, & nunc sublimabor.* Nonne hæc de Christo sunt aperta & nonne & sunt etiam apertiora, quam quæ Propheta dixit Oseas, cum expressè de Christo non videatur loqui, sed tantum de nobis? Non enim dicit sicut alii, *vivificabitur, suscitabitur, sed vivificabit nos, & suscitabit nos;* de nostra potius quam de Christi resurrectione videtur agere. Cur sic Propheta loquitur? Cur sic Apostolus ad illum præcipue spectavit locum? aut cur ejus Interpres sic illius declarat mentem?

Opportunè profectò & sapienter omnes. Sic erat Propheta loquendum: Sic erat Apostolo referendum; Sic erat Interpreti declarandum. Non est modus loquendi aprior de mysterio Resurrectionis Domini quam his Propheta Verbis, *Vivificabit nos, & suscitabit nos.* Hoc est totum simul plenè & perfectè mysterium enarrare. Pars quædam est tantum mysterii quam alii attingunt, cum dicunt, *vivet aut resurget;* Restat pars altera quam omittunt, & quæ tamen totum magis spectat & complet mysterium, nempe ut resurgamus cum Christo, *ut ipse nos secum vivificet & suscitet.* Primam qui dicit partem de Christo suscitato, non secundam exprimit de nobis suscitatis: Sed qui secundam hanc dicit, dicit simul & primam, dicit simul totum mysterium, & illo præcipue dicit modo, quo præsertim nobis est intelligendum.

Nam cù audimus nos suscitatos à Christo vel cum ipso, simul facile capimus ipsum esse

suscitatum, ipsum esse primogenitum ex mortuis, ipsum sibi primò vitam dedisse quam communicaret aliis. Et cum præterea sic audimus Scripturas de nobis potius quam de Christo loquentes, hinc apertè cognoscimus non aliter de mysterio resurgentis Christi cogitandum aut loquendum, quam ut simul de nostra resurrectione cogitemus & disseramus; & hanc esse præcipuam festi partem, ut de nobis sic Christo conformandis meditemur, quia hic est omnium, quæ Christus egit, finis, qui cum sine nobis non possit perfici & compleri, nobis est proponendus, nobis est declarandus, ut, quod de suo cuique est conferendum ad salutem, non omittat, ne si forte Christo desit, Christus nihil illi proficit.

Hoc est quod arguere videbatur idè Apostolus in Colossensibus, quod ex parte tantum dies solemniores facerent, & nihil facerent. *Nemo vos, inquit, iudicet in parte diei festi, quasi diceret ut quidam interpretantur: Ne putetis vos expleisse munus vestrum in celebrando festo, si tantum mente aut sermone pertractaveritis partem illam quæ ad Christum spectat, & quæ jam sine nobis peracta est; pars est festi diei, non totus dies, nisi alteram simul ad junxeritis quæ à vobis exigitur, ut, quod vestrum est, cum Christo conferatis, & de illa parte attentius cogitetis. Participes enim Christi effecti sumus, ait Idem, si tamen initium substantiæ ejus usque ad finem firmum retineamus, id est, quod incepit in suo corpore, & non nisi nobiscum perficit, vel quod jam in nobis, ex mutua nostri parte est inchoatum, oportet ut simul eorum compleamus; nempe sicut cum illo jam nati sumus, cum illo baptizati, cum illo mortui, sic cum illo resurgamus, sic cum illo ascendamus. Sic participes ejus effecti sumus & non aliter. Nec enim satis est inchoasse cum illo, nisi usque ad finem cum illo persistamus.*

Quamobrem rectè Apostolus, cum Timotheum suum instrueret de tractando resurrectionis mysterio: *Fidelis, inquit, sermo, si mortui sumus, convivemus.* Quasi diceret, hic est fructu osulus, hic est intelligendus, hic est habendus præ cæteris sermo; sic te fidelem exhibebis Verbi Divini ministrum, cum salutem tuam spectans, & eorum qui re audunt, sic de Christo resurgente sermonem habueris, ut omnes intelligant, non quod tantum aut quomodo Christus resurrexerit, sed quomodo

do nos simul cum eo verè resurgamus; si videlicet simul cum eo mortui, Nam sic convivemus, inquit, si justinabimus, & conregnabimus: si negaverimus, & ille negabit nos, id est, si sustinemus quod est sciendum ut nobis moriamur, tum ille nobis dabit ut cum ipso surgamus, vivamus & regnemus. Quod si verò illud negaverimus, & ille nobis gratiam resurgendi negabit. Ac tandem concludit: *Hæc commune, testificans coram Domino*: Hæc declarata testimoniis & rationibus, quæ fidem faciant & persuadeant fidelibus coram Domino, id est, vere perfectè, ut qui te audierint, verè etiam moriantur, & verè resurgant, non fictè & simulatè.

Quod certè est valde observandum, ubi de resurrectione agitur, atque idcirco expressè de Christo resurgente dicitur. *Surrexit Dominus verè*. Nam possunt esse quædam resurrectiones non veræ, Resurrexit olim Samuel, ut est in primo Regum libro, Resurrexit Moses & apparuit in monte Thabor cum Christo se transfigurante: sed non vera fuit Resurrectio, sicut Christi; non illi suo in corpore surrexerunt sicut Christus, sed in aëreo aut phantastico & apparenti. Sic multi apparent hodie resurgentes, sed verendum valde ne tantum apparenter, & non verè resurgant sicut Christus. Datur autem nobis ab Apostolo nota certissima qua id dignoscamus: si quis videlicet cum ipso fuerit mortuus. *Si mortuus sumus cum Christo, credimus quia simul etiam vivemus cum Christo*. Appareat nos esse verè mortuos, & apparebit nos verè esse vivos. Sicut illi, qui dicuntur in Evangelio resurrexisse cum Christo & apparuisse multis in civitate, dicuntur illi esse, quorum monumenta sunt aperta, qua die quave hora Christus est mortuus: Ita illi profectò resurgent spiritu & animo quorum Conscientiæ sic fuerunt aperta, nihil ut lateat, quod non confiterentur, quod non dolerent, quod non expiant, quod non manifestè restarentur se detestari. Hæc est esse mortuum, mortuum peccato, mortuum mundo, mortuum suis pravis affectibus, mortuum iis quibuscunque, quæ ad peccandum possent impellere. Qui sic est mortuus, bene speret, & speretur se cum Christo resurrexisse: *fidelis sermo*: sermo indubitatus: Sicut è contra, qui non ita est mortuus, planè non resurrexit, neque unquam resurget nisi prius moriatur.

Hæc est Veritas modò expendenda, cujus allata ratio, quidquid de ipso Domino resurgente magnificè & gloriosius dici potest, dicendū suggerit & subministrat. Quid enim gloriosius de Christo dici potest, quam quod ait noster Apostolus, *ut quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus*? Hæc nempe est maxima Filii gloria, quod per gloriam Patris surrexerit, & quod simul effecerit ut in novitate vitæ cum ipso ambulemus. At verò hæc est germana ratio, qua proposita veritas stabilitur, hoc est, quo directè demonstratur neminè posse cum Christo resurgere nisi cum ipso sit mortuus; Quia nemo videlicet cum Christo resurgere dicendus est, nisi qui cum illo novè agit vitam; unde quantum necesse est explicare quid sit novam cum Christo vitam agere, tantum oportet necessariò contemplari quænam sit nova Christi resurgentis vita, quid sit illum per gloriam Patris resurrexisse, & quidquid demum eò spectat.

Omissis autem pluribus interpretandi modis, gloria Patris non alia hic intelligenda est quam ipsa Divinitatis gloria seu gloriosa virtus; sensusque est, Christum sic corpus suum, quod jacebat in sepulchro, relumpisse, ut in illo corpore jam viveret, non sicut ante vixerat, vitam mortalem, vitam corruptibilem, vitam nostræ similem quantum ad pœnas & ærumnas: sed vitam gloriosam, vitam immortalem, vitam divinam, vitam similem Deo, quantum quidem per dotes corporis resurgentis talis vita potest geri.

Sic enim primò per illam dotem quæ dicitur *Impassibilitas*, ab omni proterus illæsum & intactum malo sensibili, corpus ejus exemptum est, *Non timebo*, inquit, *millia populi circumdantis me*. Jam non læditur, jam non moritur, mors illi ultra non dominabitur.

Per dotem *Agilitatis*, nullo pondere retardabatur, quin posset in instanti se de loco ad locum tanta facilitate inferre, quanta cum evanuit ex oculis discipulorum quibuscumque accumbere mensæ in Castello Emaus, & tum eodem instanti, vel Petro vel Iacobo apparuit longè distans.

Per dotem *Sultilitatis*, ita corpus opacitatem exiit, ut perinde ac spiritus obsecrator egredere sepulchro ac clavis, ingrederetur januis.

Per dotem denique *Claritatis*, sic cum vel-

ler, totus resfulgebat, ut quemadmodum in transfiguratione resplenduit facies eius sicut sol, ita toto poterat resplendere corpore, & totum suo splendore mundum illustrare. Hæc est propterea *dies quam fecit Dominus*, quia novo suo fulgentis splendore corporis magis diem illustravit quam sua sol claritate radiorum; vel quia Christus resurgens ut Sol Iustitiæ novo bono fecit eum diem: seu nova hominibus hac die communicavit bona sicut Propheta prædixerat: *Orietur vobis sol Iustitia & sanitas in pennis eius.* Vel quod ad hanc diem sibi ob novum hoc Mysterium singulariter consecravit, & consecratam voluerit à nobis observari; Vel hæc denique dies quam fecit Dominus ad hunc finem, *ut exultemus & letemur in ea*, propter novam illam & gloriosam vitam quam Christus in terra cepit vivere. Nam si, dum nasceretur mortalis & passibilis, *Evangelizatum est nobis gaudium magnum*, quanto maius oportet esse gaudium, cum ex illa mortali vita transit in mortalem & incorruptam. Quæ certè nova vivendi ratio non minus nova Christi vita & nova eius nativitas dicitur quam vita temporalis, cum non minus propter illam dicatur ei à Patre, *Filius meus es tu: Ego hodie genui te.* Non quod nova novi corporis fuerit generatio, sed quod novus fuerit vivendi modus, sicut cælum dicitur novum, quando in regeneratione sæculi non eo subsistet modo quo iam volvitur & revolvitur in sua temporum spatia.

Mat. 4.

Pf. 2.
Act. 13.

Hebr. 1.

Pf. 54.
Apoc. 4.
& 5.

Luc. 24.

Hæc est altera illa in mundum eius introductio de qua S. Apostolus: *& cum iterum introducit primogenitum in orbem terra, dicit, & adorent eum omnes Angeli Dei.* Primo est introductus dum nasceretur; iterum verò dum resurgit. Et sicut in prima nova vita, singulari cultu ab Angelis & hominibus fuit adorandus, ita in secunda nova vita, debet ab illis coli & adorari. *Venite exultemus Domino, iubilemus Deo salutari nostro. DIGNVS es Domine Deus noster accipere gloriam, & honorem, & honorem, & virtutem. DIGNVS est Agnus, qui occisus est, accipere virtutem & Divinitatem, & sapientiam & fortitudinem, & honorem, & gloriam & benedictionem.*

Quæ quidem Sanctorum verba duplicem habent sensum, primus est, ut Christus dicatur dignus accipere gloriam & alia quæ prædicantur, quantum ad corpus, sicut ipse de se dicebat, oportuit pati Christum & ita intrare in

gloriam suam. Dignus est ut communicetur corpori vita gloriosa, vita divina. Secundus sensus est, ut quam inde novam vivit vitam, agnoscant omnes & prædicent, sicq; accipiat virtutem & divinitatem, accipiendo laudes & præconia, quæ à nobis propterea celebrantur. Atque hoc est Pascha quod modò supra dies omnes festos celeberrimum agimus, id est, transitus Christi à morte ad vitam, seu à vita mortali ad immortalē quam sua morte promeruit.

Certè quando non fuisset passus; & quando id solum in Christi fuisset corpore quod *divinitatis plenitudo in eo habitaret*, merebatur Christus æquè esse illa sui parte corporali gloriosus, ac parte alia spiritali animæ quæ semper fuit beatus; sed tamē tanti facit quod sit passus & mortuus, ut hoc singulari nomine & titulo velit intrare in gloriam suam, & hanc suam gloriam velit à nobis propterea coli & celebrari gloriosius quam ullam aliam. Unde Apostolus: *Eum, qui modico quàm* Hebr. 4.
Angeli minoratus est, videmus Iesum propter ignominiam mortis, gloriâ & honore coronatum.

Sicut Noe post diluviū, Ioseph post carcerem, Moyses & David post ovium curam, & Daniel post leonum lacum, ac Mardocheus post sibi paratam crucem, gloriosiores extitere omnes; Sic planè Christus Dominus à cruce & sepulchro gloriam splendidiorem refert. *Occisus est agnus, & vicit Leo.* Videte quanta differentia inter agnum & leonem, tanta inter Christum mortalem & immortalē. Non erat agnus nisi ut esset leo; sed non est leo nisi quia fuit agnus. Atque ut perenne monimentum statueret suæ mortalitatis in immortalitatem commutata; suas illas plagas, quas in latere, in manibus ac pedibus accipere voluit, daponere noluit, ut sic illustriora fierent æterni gaudii & gloriæ nunquam desitura decora, quæ aliquando fuerant doloris & ignominie notoria signa.

Hæc est itaque Patris Gloria, per quam Christum resurrexisset ait Apostolus, ut quomodo vitam è sepulchro novam retulit, sic nos si verè cum illo resurgere volumus, in quadam novitate vitæ nobis propria, & conformi ambulemus. Sic præclare sanctus Augustinus: *Quidquid gestum est in Christi cruce, in sepultura & in resurrectione, ita gestum est, ut his rebus consignaretur vita Christiana quæ in terris agitatur. Propter Christi crucem, dictum est.* In Enchir. c. 13.
Qui

Gal. 5. Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt
Rom. 6. cum vitis. Propter Sepulturam: Consepulti
sunt cum Christo per baptismum in mor-
tem. Propter resurrectionem, quemadmodum
Christus surrexit à mortuis per gloriam Pa-
tris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus;
Qua scilicet novitate vitæ similitudinem
quandam cum ipso resurgente possimus exhi-
bere, ut omnis vita eius manifestetur in carne
nostra mortali; Sic enim quatuor illæ, quas in
Christo fuisse dores audivimus, nobis certo
quodam modo conferuntur, quibus quædam
quidem mortali fas est vivere, vitam vivamus
cum Christo quam simillimam, ut fusè tota
hac demonstratur hebdomada, breviter ve-
rò in sequenti puncto.

Nunc illud tantum firmiter hæreat, nostram
non esse aliam cum Christo resurrectionem,
quam quæ cum Christo similitudinem illam
habet, quæ vitæ novitas dicitur, & in qua to-
tum salutis ac perfectionis nostræ vertatur
opus. Sic enim rursus idem Apostolus de
Christo Domino, Qui traditus est propter deli-
cta nostra, & resurrexit propter iustificationem
nostram; id est, ut iustè, ut sanctè vivamus:
non ut solent homines vivere, sed novo quo-
dam modo, quo pauci vivunt, qui sunt in ar-
cta illa Via quæ ad vitam ducit. Propter hoc
autem resurrexisset Christus dicitur, quia sic
similitudine novæ vitæ nos acuit & excitat
ad novum vivendi genus: sic exemplari suæ
vitæ gloriosæ proposito, nos valde instruit &
informatur, quomodo sic cum illo possimus vi-
vere; sic denique dum ipse vivit à mortuis, in
nobis vivat, in nobis novam illam vitam in-
stituatur, sicut ipse suis dicebat Apostolis, Quia
ego vivo, & vos vivetis. Et vos in me, & ego in
vobis.

O vita Jesu cordium! cor novum crea in
me, quod sit capacius tuæ vitæ recipiendæ.
Fili, satis est capax tuum, si mihi totum dederis.

II. PUNCTUM.

SED novitas ista vitæ sic tota est in morte veteris
hominis, ut sicut qui verè mortuus fuerit,
verè cum illo novam agat vitam: sic nisi quis ita
fuerit mortuus, non omnino vivet.

Primam propositionis partem sic Divinus
Apostolus, quo nemo pressius & uberius, de
hoc egit mysterio, sic consequenter ad illa

verba de novitate vitæ, pergit declarare miri-
fico sanè loquendi modo, Si enim, inquit, com-
plantati facti sumus similitudini mortis eius, si-
mul & resurrectionis erimus, Metaphora leu-
ratio loquendi delumpra est à furculis sive ia-
musculis, qui naturam & proprietatem plan-
tæ, cui forte inseruntur, ita solent constanter
sequi ut cum per hyemem arescit & penè mori-
tur planta, sic illi arescant & moriantur: cum
autem vere novo, & æstate revirescit ac fru-
ctificat planta, sic illi simul virescant & fru-
ctificent. Ita nos ait Apostolus, si ii sumus,
qui esse debemus, sumus velut quidam furcu-
li per fidem, per gratiam, & per charitatem
Christo inserti & complantati; atq; ita Chri-
sto morienti similes esse debemus, sic simul
cum illo morientes peccatis & pravis quibus-
cunque affectibus; quam Christi mortem si
morte nostra sic fideliter per primas commu-
nicatas gratias imitamus, sequetur illud aliud
quod est summè optandum, ut per ampliores
gratias nobis dandas, Christi etiam resurgenti-
similitudinem quandam exprimamus, dū
novo viventes vivendi genere, toto superna-
turali, toto spiritali, toto cœlesti & Divino,
non iam quales ante fuimus, sed quales oportet
esse verè Christianos in sanctis conversationi-
bus & pietatibus evadamus. Sic ipse de se A-
postolus, quid inde ageret quidve experiretur;
Configuratus, inquit, morti eius, si quo mo-
do occurrat ad resurrectionem quæ est ex mor-
tuis, non quod iam acceperim aut quod perfectus
sim, sequor autem si quomodo comprehendam, in
quo comprehensus sum à Christo Jesu. Quasi
diceret, sic in dies conor proficere, non enim
perfectionis metam attingi, & semper restat
quo ulterius pergam, sic autem pergo ut quā-
tum Christo morienti similis fio mortifica-
tione corporis & animi, tantum illi resurgenti
evadam similis per veras solidasque virtutes,
quibus eò tandem perfectionis perveni-
am quò me vocat Christus.

Ut verò planius intelligatur, quomodo
hæc ita fiant, sic paucis habe quod fusius ali-
bi. Quatuor in nobis sunt præcipuè, quæ in-
ternæ mortificationi subiiciuntur, nempe in
inferiori parte animæ; sunt duo appetitus,
Concupiscibilis & Irascibilis: In superiore
verò, Voluntas, & Intellectus. His quatuor
abnegandis & mortificandis partibus studeat
omnino necesse est, qui cum Christo mori
appetit; Studium autem & exercitatio mor-
tificatio-

tificationis eiusmodi per quatuor illas, quæ vocantur Cardinales, virtutes sic peragitur, ut Temperantia contineat appetitum Concupiscibilem: Fortitudo moderetur irascibilem; Iustitia regat voluntatem; & Prudentia Christiana dirigat intellectum. Quadriga illa est qua per vias quas vocant purgativam & illuminativam dicuntur vehi Incipientes & Proficientes. Habet enim unaquæque Virtus duos distinctos actus, quorum uno vitium in purgativa fugiat, & alio virtutem in illuminativa segetur.

Jam vero his virtutibus studiosè colendis & constanter exercendis qui se addixerint, sicut complantantur similitudini mortis Christi, sic etiam similitudini resurrectionis eius conformabuntur, quia quanta fuerit eorum virtus, tanta mox unicuique virtuti dos quædam supernaturalis respondens, illis infunditur, quæ sic eorum animos supra se provehit & nobilitat, ut supernaturalem planè & divinam vitam agant, quæ est vita verè Christiana & religiosa, quam Christus sibi & nobis promeruit & nobiscum communicat.

Temperantia illa, quæ appetitum concupiscibilem temperabat, sic solidatur & perficitur, ut fiat quædam impassibilitas, & jam animus nullis lædatur appetitionum objectis, nihil terrenum appetat & caducum, *quæ sursum sunt sapiat, non quæ super terram.* Fortitudo, quæ irascibilem continebat, fit subtilitas quædam interior, quæ difficilia quæque & ardua tam generosè penetrabit, quam audacter dicebat illa Mulier de corpore sui Dilecti: *Domine si tu sustulisti eum, dicito mihi, ubi posuisti eum, & ego eum tollam.*

Ioan. 20.

Ist. 40.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Justitia, quæ voluntatem regebat, transit in agilitatem illam *quæ assumit pennas ut aquila*, quibus semper volabit anima, nec unquã deficiet. Prudentia denique, quæ intellectum dirigebat, evadet in claritatem, qua non solum animus sibi magis splendescat, sed & aliis præluceat ad omnes virtutum actus de quibus aiebat Apostolus, *inter quos lucetis sicut luminaria in mundo.*

Nonne hæc tibi videtur vita nova, vita gloriola, vita Christo resurgenti quàm similis? Quamobrem hoc illud est quod dicebat Apostolus, *Si complantati facti sumus similitudini mortis eius, simul & resurrectionis erimus, Si mortui sumus, & convivemus.* Hoc est quod prima propositionis parte dicebatur, certò id

futurum, ut, qui essent cum Christo mortui, novam cum illo vitam agerent. Nunc quæ restat pars altera, quod non aliter nova hæc vita possit institui quàm si mortui simus morte illa spiritali vitiorum, de qua suis congaudebat Apostolus, *mortui estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in gloria*, tribus his probatur modis.

Primò, quia cum vita illa supernaturalis, sit excellentissimum donum cui recipiendo debet cum gratia disponi animus, non aliter congruentius disponitur quam perfecta illa mortificatione, de qua Dominus, *Qui non accipit crucem suam & sequitur me, non est me dignus.*

Secundò, res ipsa sic videtur exigere, ut non nisi mortuo veteri homine, novus vivat. Cum enim sibi invicem, sicut Caro & Spiritus, advertebantur, certè non potest unus subsistere, nisi alio deficiente. *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet; Quod de tua naturali, & nostra mortali morte dicebat Dominus. Quod ita planum est & evidens, ut qui aliter sentiat & sapiat, planè desipiat, inquit Apostolus; Insipiens! tu quod, eminas, non vivificatur nisi prius moriatur!* Et putares te posse nova vita vivificari, nisi prius moriaris?

Tertio denique, sic est divinitus institutum & decretum, ut quemadmodum non est ingressus ad immortalem & beatam vitam nisi per mortem naturalem, sic planè nullus sit aditus ad vitam spiritualem & perfectam nisi per illam mortalem mortem *dum spiritus facta carnis, mortificantur.* Quis adeo demens præsumeret se nisi morte obita posse illud pertingere, quò nullus unquam mortalium, nec ipsa Virgo Deipara, nec ipse Christus Dominus, nisi gustata, ut ait Apostolus, *morte, pervenerunt?* Et tamen facilius cum aliquo dispensaret Deus ut naturali vita vivus in ipsam beatitudinis gloriam transferretur, quàm ut animali vita spirans in spiritualem reciperetur; non enim cõtuntur, *nec est participatio iustitiae cum iniquitate, nec societas luci ad tenebras. CARO & sanguis regnum Dei possidere non possunt, neque corruptio incorruptam possidebit. Ratum fixumque est. Vivamus vitam Evangelicam, moriendo mortem Evangelicam,* inquit sanctus Augustinus. Vide in 1. parte, Sabbatho hebdomadæ 5. post Epiphaniam.

III. PUNCTUM.

Scic igitur utrumque paret quod est propositum.

Nemo cum Christo mortuus, qui cum ipso non resurgit. Nemo cum Christo resurgit, nisi qui cum ipso sit mortuus. Quia tota resurrectionis nostræ ratio sita est in novitate vitæ, quam qui non vivunt, tam certò non resurgunt, quam de aliis dubitandi locum non relinquit Apostolus, qui & seipsum explicans & à se dicta confirmans, atque ad veritatis praxim nos provocans, sic aptè concludebat, *Igitur si consurrexistis cum Christo, qua sursum sunt quærite, ubi Christus est in dextera Dei sedens, qua sursum sunt sapite, non qua super terram*; Id est, in hoc agnosceris vos consurrexisse cum Christo, si non jam terrena sed cœlestia; non præsentia sed futura; non caduca sed æterna queratis & sapiatis. *Quid quæritis viventem cum mortuis*? dicebant Angeli ad mulieres, *non est hic, sed surrexit. Venite & videte locum ubi positus erat Dominus. Quasi dicerent; si non surrexisset Christus, hic esset ubi sepuleus est; & si revera hic esset, non diceretur surrexisse; Cum autem manifestum vobis fiat, hic non esse, quid sequitur, nisi quod surrexit?*

Ita planè de unoquoque nostrum discurrendum est, ut agnoscat an verè possit dici surrexisse. Habent enim singula vitia suum quendam locum in æternum & æternum, in quo qui erat vitiosus, si forte quæritur, & de hoc dici possit, non est hic, dici poterit etiam quod surrexit. Aut certè si, quod ait Scriptura, suas in vias unusquisque redeat, & quam videbatur deposuisse pravam consuetudinem, hanc resumat, ibidemque semper sui similis in suo vivat genio, quis illum surrexisse cum Christo dicat?

Esto sit confessus, & ritè etiam communicavit, ac viventem Christum susceperit, nec ausit hodie, quod post biduum aut triduum liberè & impunè audebit; non dicerem tamen illum cum Christo, neque Christum in ipso verè, ut dici debet, surrexisse; nam cum Christo resurgere, non est simpliciter resurgere, sed quomodo Christus surrexit ad immortalem & novam vitam, sic in novitate vitæ ambulare, hoc est cum Christo resurgere, nec aliter; aut nos fallit Apostolus. Non est autem in

Haynesfve Pars II.

novitate vitæ ambulare, si per triduum aut quadriduum te à solito vivendi genere temperes, quasi hoc tuæ tantùm vitæ is mereatur, qui totam suam vitam tibi libens impertit. Sed quod vitæ est reliquum ita velle modo renovare, sicut novæ Christus exemplar vitæ nobis est factus, ut in ea, quam modò tibi proponis, vitæ integritate, sic semper velis vivere. Hæc est vitæ novitas & non alia, quæ te Christo resurgenti conformet.

Dixi etiam, quod non leviter dictum putes, nec ipsum Christum Dominum posse aliter in te verè dici resurgens; Quod tamen videatur idem esse ac te cum Christo resurgere, potest tamen seorsim considerari, atque ex uno probari aliud. Ratio autem, cur id propriè non possit de Christo dici, hæc est; quod propriè non dicitur Christus *resurgens à mortuis*, nisi simul dicatur, *Iam non moritur, mors illi ultra non dominabitur*. Hoc autem postremum in te non diceretur de Christo, nisi talem vitæ constituas novitatem quam, divina favente gratia, perpetuare velis in annos consequentes. Nam defectu hujus constantissimæ voluntatis, citò deficies, citò peccabis, & peccato tuo mortem inferes Christo, Christus in te tam verè per peccatum morietur, quam verè in te vivebat ante peccatum. Jamne verò poteritne dici, quod dicendum erat, ut surrexisse diceretur, jam non moritur, mors illi ultra non dominabitur? O peccatum, o Christi-
cidium!

Sic præclare sanctus Bernardus, *Si post consummationem Crucis in hac nostra mortalitate Christus revixisset, Ego cum non transisse dicere sed redisse*. Alludit ad voces Palschæ & Galilææ, quæ significant transitum & transmigrationem, & perinde est ac si diceret: si Christus surrexisset mortalis, non ego eum dicerem surrexisse, quo Scripturæ modo significabant eum resurrecturum, quia significabant sic à morte surrecturum, ut jam ultra non moreretur. Quod autem primò dicitur de illius corporali resurrectione, idem dici deinde debet de spirituali, qua in nobis resurgit: ac proinde pari modo sive in suo corpore, sive in tuo pectore dici non potest surrexisse, nisi resurgat immortalis, sive jam non moriturus, quantum quidem cum gratia per te stabit. Hoc est quod omnino deliberes, quod planè stituas, & sanctè firmiterq; concludas.

F f

Ec

Rom. 6.

Serm. 1. de Resurr.

Et certè, quæ duo plurimum valent ad concitandos nostros animos, summum bonum, aut summum malum, hæc ambo simul concurrunt, ad illam firmam statuendam voluntatem. Quid enim melius, quid optabilius, quam nos in Christo, vel in nobis Christum resurgere? Quid detestandum magis, quam si quidem Christum viventem recipias, post illi verò mortem inferre ausis! Tu Christo mortem! perpende verba, rem metire; para responsum interroganti Deo, quod olim à fratricida Caino: **UBI EST ABEL FRATER TUUS?** Dic peccator, eloquere, ubi est Christus tuus? Quid dices? Quid respondebis? Num custos fratris mei sum? sic revera custos eras fratris tui, sic tibi datur hodie custodiendus, ut vita ejus in manu tua sit. O bonitatem Creatoris! ò malitiam creaturæ! en humanam Creator assumit vitam, quam pro creatura profundat, & aliam in super induit Sacramentalem, quam illi ipsi creaturæ totam communicet & bona fide credat: Quid vero creatura? Quid vero peccatrix anima? Quasi parum illi esset, quod jam humana sui Redemptoris vita sit effusa, illam etiam Sacramentalem vitam ipsa ipsa, sua sponte, peccatrix anima illam etiam Sacramentalem vitam de medio cordis sui tollit! Illum Dei conculcat Filium, quem pavent Angeli & Sanguinem testamenti pollutum ducit, tot repetitis vicibus, tot renovatis mortibus quot peccata perpetrare placet! Quamobrem verò placet, & quibus tyrannis, quibus tormentis ad tale scelus agitur? Sola voluptate, sola licentia vitæ liberioris, solo sui amore mora, quo animale suam vitam divinæ præfert; & mavult in se Christum mori, quam se cum Christo vivere! Potestne seeleratius aliquid in humanis cogitari? Potest certè peccatum unum majus & gravius esse alio: sed non potest aliud esse quod vis malum, malo peccati gravius.

Urgeri debet hic affectus quam vehementer poterit: Et propterea, Vide Sabbato & Dominica præcedenti, verba sancti Bernardi, quibus adde, quæ opportunè admodum ex eodem sermone sequuntur. *Quid nos dicimus, qui sacram Domini resurrectionem Pascha privamus nomine, ut sit nobis in reditum magis quam in transitum? luximus his diebus, compunctioni & orationi, gravitati & abstinentia dedisti: ceterorum negligentias temporum, sacro*

hoc quadragenario redimere & diluere cupientes. Communicamus passionibus Christi: complacenti ei denno sumus per baptismum quendam lacrymarum, poenitentia, confessionu. Si ergo mortui sumus peccato, quomodo vivemus adhuc in illo? Si negligentias planximus, quid causa est, ut recidamus nunc in eadem? Inveniemur nunc iterum curiosi ut antè, verbosi ut antè, pigri & negligentis ut antè: vani, suspiciosi, detractores, iracundi, ceterisque impliciti vitii, quæ tam anxie deploravimus his diebus? Lavi pedes meos: quomodo iterum inquinabo eos? Exui me tunicam meam: quomodo induam eam? Non est transmigratio hæc fratres: non sic videbitur Christus, non hoc iter quo ostendat nobis Deus salutare suum. Denique qui retro respicit, indignus est regno Dei.

Sic amatores saculi, inimici crucis Christi, cujus in vanum accepto nomine dicuntur Christiani: toto hoc tempore quadragesimali ad instantes in hiant dies resurrectionis: heu, ut liberius indulgeant voluptati. Obnubilat, fratres, solemnitatis lætitiæ materiam tristior, sed ipsius plangimus solemnitatis injuriam, quam dissimulare non possumus, nec in ipsa, imò minus in ipsa. Proh dolor, peccandi tempus, terminus recidendi, facta est resurrectio Salvatoris! Ex hoc nempè commensationes & ebrietates redeunt, cubilia & impudicitia repetuntur, & laxantur concupiscentiæ frenæ: quasi ad hoc surrexerit Christus, & non magis propter justificationem nostram! Sic honoratus miseri Christum, quem suscepisti: venturo parastis hospitium, consistentes peccata cum genuit; castigantes corpora, elemosynas impendentes; & ecce, susceptum proditis inimicis, imò exire compellitis, priores nequitiæ admittendo. Neque enim cohabitatio esse potest luci ad tenebras, Christi cum superbia, cum avaritia, cum ambitione, cum si aeterno odio, cum luxuria, cum fornicatione. Quid enim minus præferri debetur quam venturo? Quid minus reverentia, resurrectionis tempus exigit quam passionis? Sed vos, ut manifestum est, neutrum honoratis. Nam si compatere mini & contragnareti: si commorem mini & consurgeretis. Nunc autem ex sola consuetudine temporis & simulatione quadam, humiliatio illa processit, quam non sequitur exultatio spiritualis. Propter hoc, ut ait Apostolus: multi infirmi & imbecilles, & dormiunt multi. Propter hoc crebra in diversis regionibus hominum mortalitas, specialiter his diebus. Quid enim? deprehensi estis inter angustias, prævaricatores, non qui prava,

prævaricati estis, sed qui persistitis in peccato, ad-
dentes prævaricationem aut penitus impoeniten-
tes, aut repide penitentes: nec pericula fugientes,
vel post miseram experientiam, incertiva peccati.
Si prælibari possit aut prælegi tota sequens
hebdomada, consulem foret, ad pleniorum

hujus Veritatis intelligentiam; Cui & deser-
vire potest illa quæ habetur in 4. parte, Do-
minica 15.

Sicut à peccato, sic à peccati reliquiis re-
surgendum.

HAC HEBDOMADE, dotes corporis, seu vitæ gloriose Christi, atque animæ
nostræ simul cum eo resurgentis qualitates proponuntur, indeque veritates practi-
cæ, paradoxæque omnes eruuntur.

FERIA SECUNDA. DE IMMORTALITATE GLORIOSÆ Vitæ Christi.

Atque Anima cum eo Resurgentis.

Christus resurgens ex mortuis, jam non moritur, Mors illi ultra non dominabitur, Rom. 6.

VERITAS PRACTICA.

In Morte Immortalitas.

Sensus est, quod, quamdiu illa, qua simul cum
Christo mortua est & resurrexit Anima, in
morte vitæ sensualis permanebit, permanebit
etiam in quadam immortalitate morali,
quam participat ex Gratia Domini resurgētis.
Ratio est, quia illa immortalitas consistit in San-
ctificatione animæ, qua est peccati gravioris
exclusio.

Sed quamdiu anima permanebit in morte vitæ
sensualis, excludetur peccatum, & remanebit
semper sanctificata.

Ergo & simul Immortalis erit, illa morali im-
mortalitate, quam à Christo resurgente par-
ticipat. Atque ita in morte immortalitas, &
vitæ beatæ quadam similitudo, pro qua mors
illa nullus appetenda esset.

I. PUNCTUM.

Quandoquidem. Mystera seu Apparitiones Christi Domini resurgētis re-
servantur in rotum Paschale tempus,
nihil aptius & convenientius huic triumphā-

ti hebdomadæ considerari posse videtur, quàm
representatio gloriose vitæ, seu quæ in Chri-
sto Domino fuit, seu quæ est in unoquoque
nostrum, qui verè cum eo resurrexit.

Prima autem qualitas hujus gloriose vitæ
est IMMORTALITAS seu immutabilitas
status, quæ talis erat in Christo Domino, ut
anima non posset separari à corpore sicut po-
terat ante mortem & resurrectionem; Mors
illi ultra non dominabitur; ABSORPTA est
mors in victoria, inquit Apostolus. Congaude
illi, contemplantæ sacrum illud Corpus, admi-
rare gloriofam illam vitam quam debebat in
terris; exopta ut omnes illum agnoscant, di-
ligant, venerentur. Regi seculorum: unimmorta-
li honor & gloria in secula seculorum. Dignus
es, Domine Deus noster, accipere gloriam & ho-
norem & virtutem.

Rom. 6.

1. Cor. 15.

1. Tim. 6.

Apoc. 4.

Ex hac autem immortalitate Christi, ema-
nat quædam immortalitas animæ, quæ dicitur
moralis, ut discernatur à naturali & super-
naturali. Naturalis illa est qua, moriente cor-
pore, nunquam moritur anima, quocunque
sit in statu post mortem. Supernaturalis &
beata dicitur, quando anima fruatur æterna
Beatitudine. Moralis denique, quando non
moritur anima morte illa exitiosa peccati: sed

ff 2 scm

Ps. 83.

semper sancta, semper Deo placens, & accepta, de virtute in virtutem quotidie proficit, donec videat Deum Deorum in Sion.

Hanc immortalitatem sicut & alias qualitates vitæ glorioſæ dicitur communicare Christus Animæ secum resurgenti, quatenus reipla gratiam confert hoc tempore, quâ fortius anima roboretur contra peccatum, sive id in honorem suæ resurrectionis præſtet, sive id precibus Ecclesiæ donet, quæ multæ in eum finem his diebus diriguntur, sive in compensationem laborum quadragesimæ, sive quia verno accedente tempore, humores corporis & passionis animæ magis commoventur, & ideo plus gratiæ desideretur; sive ob aliam denique causam, id certò experiuntur Fideles quique, se longè robustiores quàm antea contra peccatum illud, quod generat mortem, unde immortalitas illa moralis sequitur, si modo fideliter illi gratiæ cooperentur. Quid sit verò fideliter illi gratiæ cooperari patet ex veritate proposita. In morte Immortalitas, nempe si in morte vitæ sensualis constanter perduremus: Cum enim, ut dictum est, immortalitas hæc consistat in exclusione peccati mortalis, certè quantò anima longius ab eo refugiet, aut ejus admittendi minus erit idonea, tantò dicitur fidelius gratiæ cooperari, quâ peccato resistitur; Unde est egregium illud Sapièntis monitum, licet subobſcurum: Si spiritus potestatem habentis, vel ut habet Chaldaea, Si spiritus concupiscentia mala ascenderit super te, locum tuum ne dimiseris, quia curatio faciet cessare peccata maxima. Id est, si forte aliquando vehementius solliciteris in peccatum contra ac velles; Ne propterea perturberis, tantum ita firmiter & fideliter in bono proposito non peccandi; & quæcunque tandem occurrant committenda peccata, nullum prorsus committetur, sed cessabunt & evitabuntur omnia per divinam gratiam, & hanc fidelem curam.

Iac. 1.

Eccl. 10.

Ps. 96.

Sic ad illa Psalmi verba: qui diligitis Dominum, odite malum: aptè sanctus Augustinus: Hinc apparet te diligere quod bonum est, si inventus fueris odisse quod malum est. O peccatum quod occidit Christum meum, quis te non odit, quis te non abhorreat! Et tamen, quot quantique peccatores! unam enim hoc? quia peccatum scilicet se odisse putant, & rem peccati diligunt. Adverte, ad dissolvendas omnes colligationes impietatis.

Ps. 98.

II. PUNCTUM.

Sed quamdiu anima permanebit in morte illa vitæ sensualis, longè aptior & paratior erit ad excludendum omne peccatum.

Quid est enim mors illa vitæ sensualis nisi refrænatio concupiscentiæ, unde est omne peccatum? Sicut enim malorum omnium atque adeo mortalitatis animæ, de qua hic agit, radix est cupiditas non refrænata; sic etiam ejus Refrænatio potest dici bonorum omnium atque adeo immortalitatis animæ radix: sic enim ait Deo Sapiens: Nosse 13 consummata iustitia est: & scire iustitiam & virtutem tuam, RADIX EST IMMORTALITATIS.

1. Tim. 6.

Sap. 13.

Non potest quidem ira refrænari concupiscentia, quin aliqua veniales culpæ, sive ex fragilitate, sive ex inadvertentia committantur, sed non inde procedit peccatum ad mortem sicut ab iis venialibus quæ fiunt ex libidine, sive ex appetitu indomito. Tanta est differentia utriusque status peccantium, ut qui non ex libidine seu immortificatione, sed ex inadvertentia tantum peccant, peccare non dicantur. Et scitis, inquit dilectus Discipulus, quia ille apparuit ut peccata nostra tollerent, & peccatum in eo non est. Omnis qui in eo manet, non peccat. Omnis qui natus est ex Deo, peccatum non facit; Id est, adeo leviter & venialiter peccat ut præ aliis peccare non videatur, neque ex illis levibus culpis tale sit periculum in mortales incidere sicut ex aliis. Quem eundem in sensum dixit Apostolus, Nihil damnationis est iis, qui sunt in Christo Iesu, qui non secundum carnem ambulant. Lex enim spiritus vita in Christo Iesu liberavit me, à lege peccati & mortis. O qualis libertas! qualis liberator! qualis in eum animæ liberatæ sensus!

1. Ioan. 3.

Rom. 6.

III. PUNCTUM.

Patet igitur evidenter, quàm verè sit posita in morte Immortalitas. Cum hæc immortalitas sit in exclusione peccati, & hæc peccati exclusio sit in morte vitæ sensualis: Ac proinde etiam patet quantopere sit incumbendū, ut quod ait S. Augustinus, relaxatione corporis puritas non obſcuretur, sed potius abstinentes ab omni

Serm. 1. in oct. Ps. 98.

omni luxu, ebrietate, lasciviam, demus operam sobria remissioni ac sancte sinceritati, ut quidquid modo, corporali abstinentia non acquirimus, mensium puritate queramus.

Totus est in eo Apostolus: ut sicut Christus resurgens ex mortuis jam non moritur, ita & nos immortalitatem ejus participantes, conemur eam omni modo conservare, conservantes nos diligentissime in morte vitali sensuali, à qua est omne peccatum. Audi enim ut apertissime ad rem nostram! sed ita audi, ut rem attingas: Quod enim mortuum est peccato, inquit, mortuum est semel, quod autem vivit, vivit Deo. Ita & vos existimate, vos mortuos quidem esse peccato, viventes autem Deo, in Christo Iesu. Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, ut obediat concupiscentiis ejus, sed neq; exhibeatis membra vestra, arma iniquitatis peccato, sed exhibete vos Deo, tamquam EX MORTUIS VIVENTES, & membra vestra, arma justitiae Deo. Peccatum enim vobis non

dominabitur; Et post pauca: Sicut enim exhibuistis membra vestra servire immunditiae & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra servire justitiae in sanctificationem: Quali dicat, ut ait Origenes, Currebant prius pedes vestri ad effundendum, nunc autem ad liberandum sanguinem currant. Protendebantur manus prius ut aliena diriperent, nunc protendantur ut propria largiantur. Circumspiciebant prius oculi alienum ad concupiscendum, nunc circumspiciant pauperes ad miserandum. Et uniuscujusque membri ministerium quod exhibuit vitiis, aperit virtutibus, & actum quem exhibuit immunditiae, ad castitatem nunc sanctitatemque convertat.

Ad Evangelium *Peria*, de duobus Peregrinis euntibus in Castellum Emmaus, Luc. 24.

Tota de his est hebdomada secunda post Octavam Paschae.

FERIA TERTIA. DE IMPASSIBILITATE CORPORIS Christi Domini, Et anima nostra, simul cum eo resurgentis.

Seminatur in Corruptione, surget in Incorruptione, 1. Cor. 15.

VERITAS PRACTICA.

In patientia Impassibilitas.

Sensus & Ratio est, quia impassibilis anima resurgentis, est ejus incorruptio.

Sed anima incorruptio est in patientia.

Ergo & in patientia impassibilitas, quae quantitas est pretii, tam pretiosa debet esse patientia.

I. P U N C T U M.

AD immortalitatem corporis gloriosi hoc addit IMPASSIBILITAS, ut non tantum à morte corpus sit liberum, sed etiam à vulnere, à morbo, & ab omni profus invalerudinis specie, adeo ut perpetuo, constantique utatur valerudinis commodo. Tale

igitur erat corpus gloriosissimum Christi Domini resurgentis, qui proinde in Psalmo dicebat: Ego dormivi & suspiratus sum, & exsurrexi, quia Dominus suscepit me; non timebo militia populi circumdantis me. Vocat mortem suam, somnum, inquit Bellarminus; quia tam facile illi erat, resurgere à mortuis, quam aliis evigilare à somno. Quod dicit verò se resurrexisse, quia Dominus suscepit ipsum, perinde est ac si diceret, non id humano fretum auxilio effecisse, sed inmixum potentia infinita divinitatis, qua & ipsum corpus suscitatum, illa sum deinceps reddet, ab omni profus offensione. Sicut enim in sanctissimo Sacramento, licet in mille partes rumpatur hostia, nulla unquam tamen fiet corporis laesio; sic profus in corpore resuscitato ad gloriam. O quam jure debebatur tali corpori, quod extrema

E. F. 3.

omnia.

omnia perpeffum fuerat, talis impassibilitas, ut jam nullo modo pati posset!

x. Ioan. 3.
1. Cor. 15.

Sic nos aliquando resurgemus, sic similes erimus. Vnusquisque in ordine suo; & quando illa lucefceret dies? Interea vero nunc quandoquidem, animā, cum illo resurgimus, hanc etiam impassibilitatem, quodammodo participamus. Sed mirum quod in patientia sit illa impassibilitas. Ita tamen omnino est, & hac ratione demonstratur.

Impassibilitas animæ resurgentis est ejus incorruptio, quæ duo denotat valde consideranda, ut discernatur à falsa & simulata Stoicorum apathia seu corporis insensibilitate & animi luctantis in adversis. Primum est negativum, non quo anima nihil sentiat, aut quo non tristetur vel lateatur: sed quo in omnibus sive prosperis sive adversis, sic se cum Dei gratia contineat, ut nullo pravo corrumpatur affectu. Non est pondus caræ virtutis, inquit sanctus Gregorius, insensibilitas cordis, quia & valde in sana per stuporem membra sunt, quæ & incisa sentire dolorem nequaquam possunt. Sic sanctus Augustinus explicans illud, quod de Christo Domino dicitur, turbavit seipsum: PEEANT, inquit, argumenta philosophorum, qui negant in sapientem cadere perturbationes animorum. Turbetur planè animus Christianus non miseria, sed misericordia: timeat, ne sibi porcat & Christo: contristetur peregrinari se à Christo: concupiscat regnare cum Christo: lateatur dum sperat se regnaturum esse cum Christo. Addi vero debet, quod licet etiam turbaretur miseria aut aliquo motu humano & naturali, tendente in objectum non ita honestum & licitum, quale est illud quod commemoratum est, non propterea corrumpetur animus si non consentiret & obediret illi motui. Nunc quamdiu, inquit idem sanctus Augustinus, concupiscit caro adversus spiritum, & spiritus adversus carnem; sat est nobis non consentire malis quæ sentimus in nobis.

x. Mor. 16.

Ioan. 11.
Tract. 60.
in Ioan.

L. de Con-
tin. c. 17

Es. 43.
Sap. 6.

Aliud autem positivum, quo incorruptio quæ nostram impassibilitatem facit, à profanis distinguitur, in bono fide & erecta in Deum intentione positum est. Satis erat Stoico se continere, ut sibi vel mundo placeret in illa sua continentia, & factum unum alio calcabat, ut Diogeni Plato exprobravit, facta. At Christianus nec sibi nec mundo vivit aut moritur, sed suo Christo; Propter te, inquit, mortificamur tota die. Hæc est incor-

ruptio quæ facit esse proximum Deo. Hæc est incorruptio quieti & modesti spiritus, qui est ante conspectum Dei locuples. Hoc est aurum ignitum, probatum, quod suaderis emere, ut locuples fias. Nonne te fines persuaderi?

1. Pet. 3.
Apo. 3.

II. PUNCTUM.

Sed hæc anima incorruptio est in Patientia.

Primo quidem quantum ad illud negativum, quo anima non consentit pravis suis motibus, totum hoc Patientiæ tam cetero referri potest quam certum est, quod habet Tertullianus de impatientia, cui omne peccatum esse adscribendum sic docet; Malum, impatientia est boni; nemo impudicus non impatiens pudicitia, & improbus probitas, & impius pietas, & inquietus quietis. Sic prorsus ad patientiam refert sanctus Cyprianus, quod omnes illi vitiosi motus, quibus anima potest corrumpi, reprimantur; Ipsa est, inquit, quæ iram temperat, quæ linguam frangat, quæ libidinis impetum frangit, timoris violentiam comprimit, incendium simularum extinguit, & quæ plura prosequitur, quæ uno verbo expressit Dominus, dicens: Inpatientia vestra possidebitis animas vestras. O dives & tuta possessio.

Lib. de pac.

Lib. de bi-
no pac.

Luc. 21.

Deinde verò quoad aliud positivum, incorruptioni Christianæ proprium, ut divina spectet non humana, ut æternis moveatur non temporalibus; quis nescit eò tendere tam recta & directè Patientiam de qua hic agitur, quam ipse Deus se unum querit & spectat? Nam præter naturalem & acquisitam patientiam, alia est supernaturalis infusa, quæ dos quædam est animæ resurgentis, donum & compensatio fidelitatis, quam suis contra se certaminibus exhibuit; unde illud Christi Domini: Qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei, Id est, tam firmum & constantem, ut nulla vi adversa corrumpatur, tam erectum & sublimem, ut uni deo serviat. Hæc est Charitas patiens, hæc patientia dilectrix Dei & proximi, quæ tam divina est, ut & Dei dicatur, & Deus illius esse: Deus, inquit, patientia & solatio, dei volis id ipsum sapere in alterutrum. Et rursum; Dominus autem dirigat corda vestra, in charitate Dei & patientia Christi. Hæc est denique patientia, quæ opus perfectum habet, ut sitis perfecti & integri, in nullo deficientes. Tunc ex illis es?

Apo. 3.

Rom. 15.
2. Thess. 3.

1. Cor. 1.

III. PUNCTUM.

III. PUNCTUM.

Sic ergo est in patientia impassibilitas, quantum quidem impassibilitas animæ potest esse in corpore; nam & eam pati oportet necesse est, quia corpus quod corrumpitur, aggravat animam: sed si patienter patiat, non corrumpetur anima, licet aggravetur, & in corrupta manente anima, sit illa mentis impassibilitas, quæ tam pretiosa est, ut ab Apostolo *Theaurus* nominetur, & quanta in se suisque esset, sic luculentè describit; *habemus thesaurum istum in vasis fictilibus, ut sublimitas sit virtutis Dei, & non ex nobis. In omnibus tribulationem patimur, sed non angustiatur; aperiuntur sed non destituimur: persecutionem patimur, sed non derelinquimur: deijcitur, sed non perimus. Et paulò post: Vt in nullo detrimentum patiamini.*

Hoc est esse incorruptum & impassibilem, sic esse illæsum & invulnerabilem in mediis hostibus, non ut minimè patiaris, sed libenter: non ut minimè sentias mala pœnæ vel culpæ, sed ut illa patienter feras, & hæc religiosè fugias. Hæc est vera Philosophia, quæ nec insensibilem in malis reddit, neque minis sensibilem. Sic præclare S. Gregorius de constanti Jobo; *Quia, inquit, vera Philosophia regulam tenuit, contra utraque, mira se æquitatis arte servavit, ut nec quasi dolorem non sentiens flagella sperneret: nec rursus, ultra modum, dolorem sentiens, contra iudicium flagellantis insaniret. Cunctis enim rebus perditis, cunctis liberis amissis surrexit, scidit vestimenta sua, & ronso capite corruens in terram, adoravit.*

Quod vestimenta scidit, quod ronso capite in terram corruit, monstrat nimirum, quia flagelli dolorem sensit: Quod vero additur, adoravit, apertè ostenditur, quia in dolore positus contra flagellantis iudicium non excessit. Non omnino ergo non motus est, ne Deum ipsa insensibilitate contemneret: nec rursus omnino motus est, ne nimis dolendo peccaret.

Tu quidem satis esse velles impassibilis, nihil patiendo, nihil sentiendo: sed erras toto cælo, nam non est impassibilitas, nolle pati, sed potius velle. Nemo magis aut minus est passibilis, quàm qui magis aut minus velit pati. Sic velis pati libenter, ut patiendo non pecces, & impassibilis ac beatus existeres. Sic egregiè Salvianus; *Nulli ut opinor beatiores sunt, quàm qui ex scientia sua atque voto agunt. Humiles sunt Religiosi, hoc volunt: pauperes sunt, paupertate delectantur: inhonorati sunt, honorem respuunt. Itaque quicquid acciderit iis qui verè religiosi sunt, beati esse dicendi sunt, quia inter quantumlibet aspera, nulli latiores sunt, quàm qui hoc sunt quod volunt. Nonne id ita iudicas? cur ergo non ita gaudes in alperis?*

L. 1. de vero Iud. & Prov. Dei.

Ad Evangelium Feria, de Discipulis congregatis in cenaculo, quibus apparuit Christus, januis clausis, Luc. 24.

Habetur ejus consideratio Feria 2. hebdomadæ 3. post Pascha.

Videri etiam debet Dominica prima quæ in Albis dicitur.

Ac denique Christo ingredienti domum januis clausis, opportuna esse possent, quæ proponuntur proximè sequenti Feria.

FERIA QVARTA. DE SUBTILITATE CORPORIS Christi,

Et animæ nostræ simul cum eo resurgentis.

Seminatur corpus animale, surget corpus spiritale, 1. Cor. 15.

VERITAS

VERITAS PRACTICA.

In infirmitate virtus: In impotentia potentia.

Ratio est, quia ubi majus est divinum auxilium, ibi magis verè & propriè virtus est, & potentia ad agendum.

Sed in infirmitate & impotentia, si humiliter agnoscantur, & Deo perfectè subjiciantur, majus est divinum auxilium.

Ergo & in infirmitate virtus, & in impotentia potentia. Quia certè consideratio multum valere debet ad rectum infirmitatis nostræ usum.

I. PUNCTUM.

HAc Subtilitatis dote potissimum conoscitur corpus resurgens, esse spirituale; nam hoc est maxime proprium spiritibus, quales sunt Angeli & animæ, penetrare omnia, nec ullis oblaculis quancumque duris & opacis detineri. Tale igitur erat gloriosum corpus Christi Domini resurgentis; Et hoc primum suæ gloriæ seu gloriæ vitæ resurgens, dedit argumentum, quod è clauso signatoque sepulchro prodiit, sicut postea januis clausis se medium inter suos discipulos statuens; Non per incorpoream naturam, sed per resurrectionis corporeæ qualitatem, impervia usu claustra penetravit, inquit S. Ambrosius.

Adora hoc gloriosum corpus: ama in eo hanc spiritalem qualitatem; admirare quàm modicum & quàm pie illa uratur, non penetrat totius orbis partes, ut poterat: non civitatum mœnia, non Judæorum domos; sed suos duntaxat invisit, & tanquam bonus pastor dispersos colligit. O penetra pectus meum amator cordis mei! quid foris stas? cur tamdiu pulsas? cur clamas, aperi, cum ipse possis obstantia quæque referare?

Sic porro animæ nostræ cum Christo resurgentes, quoddam subtilitatis & fortitudinis heroicæ donum participant, quo difficilia quæque pervincere, & ita quodammodo penetrare sine paratæ, nihil ut sit tam durum & invium, quod non aggrediantur & superent. Unde illud generosissimæ Magdalenæ, Domine si tu sustulisti eum, dicito mihi ubi posuisti eum, & ego eum tollam, sic nonnullis liber contemplantando dilatare: Etiam si fuerit apud He-

rodem, aut apud Pilatum; etiam si fuerit a militibus custoditus; etiam si ego infirmi sim sexus: etiam si sola, & loci longa sit interca-pedo: nil me temerabitur, nil me terribit, nihil me detinebit. Et quod de Davide dicitur; Cum leonibus lusse quasi cum agnis, & in ursis similiter sevit, sicut in agnis ovium; Sic proportione quadam de illis qui hoc dono donati sunt: Sunt autem ii omnes, qui verè cum Christo resurrexerunt, & quotquot sibi mortui, Christo soli vivunt. Cum enim ipsi agnoscant quàm sint ex se infirmi & impotentes, hinc fit, ut quò id magis agnoscunt, id verius dicatur quod modò considerandum proponitur: In infirmitate virtus, & in impotentia potentia.

Et ratio certè est evidens & perfacilis. Quis enim dubiter ubi majus est Dei virtus & potentia, ubi majus sentitur divinum auxilium, tum ibi etiam magis verè & propriè dici esse virtutem & potentiam, vel ad agendum, vel ad patiendum? Nam si Deus pro nobis, quis contra nos? DOMINVS meus, auxiliator meus, inquit Propheta, ideo non sum confusus, ideo posui faciem meam ut petram durissimam, & scio quod non confundar. Iuxta est qui justificat me, quis contradicet mihi? Stemus simul: Quis est adversarius meus? accedat ad me. Ecce Dominus Deus auxiliator meus, quis est qui condemnet me? Denique quidquid se contra opponat, vel mundus universus, vel infernus totus, vel omnes simul junctæ creaturæ, quamdiu nobiscum erit Dominus, semper illud erit verum, quod dilectus ait Discipulus; Major est qui in vobis est, quàm qui in mundo. Nonne hoc credis?

II. PUNCTUM.

Sed in infirmitate & impotentia, si humiliter agnoscantur & perfectè Deo subjiciantur, majus adeest divinum auxilium, major Dei virtus & potentia.

Tres sunt potissimæ rationes, ad quas aliæ referri possent, Prima petitur ab ipsa Dei bonitate & misericordia, quæ quo egentiorum videt hominem, primò quidem illustrat & monet, ut se videat & agnoscat, quàm sit pauper & nudus & miser; tum si talem se agnoscat, aut si saltem de se nihil præsumat & atroget, benignitatis lux fontem aperit, & abyssus misericordiarum invocante misericordiarum abyssum, ubi abundaverat delictum, ibi superabundat gratia. Deinde

L. 10.
Comm. in
Lucam.

Cant. 5.

Ioan. 20.

Deinde verò, quæ secunda est ratio, si miser ille sic præventus à Domino non modo non inde se efferat, sed magis se ac magis humiliet, paupertatis suæ semper memor, & infirmitatis prædicator assiduus, sibi totus diffidat, ut se totum in divinam projiciat bonitatem; tum mirum quantum hac delectatus confidentia Dominus, sperantium in se corda roborat, confortat animos, & ad omnia vires subministrat. Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus, Deus meus adjutor meus, & sperabo in eum. Tum verò Dominus, quoniam in me speravit, liberabo eum, protegam eum, quoniam cognovit nomen meum. Hinc præclare sanctus Augustinus: Fortitudo nostra est infirmitatis in veritate cognitio, & in humilitate confessio. Tertio denique majorem id spectat Dei gloriam, ut quo infirmiore utitur instrumento, & apertius cognoscatur Deus esse, qui facit quidquid est admirabile, & quam sit admirabile quidquid facit. Tu venis ad me cum gladio & hasta & clypeo, dicebat pusillus David Giganti: Ego autem venio ad te, in nomine Domini, & dabit te Dominus in manu mea, ut sciat omnis terra, quia est Deus in Israël, & noverit universa Ecclesia hac, quia nec in gladio nec in hasta salvat Dominus. Sic humilis & generosa Judith; Erit hoc memoriale nominis tui cum manus femine deiecerit eum. Non enim in multitudine est virtus tua Domine, neque in equorum viribus voluntas tua est, nec superbi ab initio placuerunt tibi, sed humilium & mansuetorum semper tibi placuit deprecatio.

Sic ipse Dominus infirmitatem carnis nostræ assumpsit, ut gloriosius in ea de Diabolo triumpharet: unde illa sunt præclara sancti Augustini: Fortitudo Christi te creavit, infirmitas Christi te recreavit: fortitudo Christi fecit, ut, quod non erat, esset: infirmitas Christi fecit, ut, quod erat, non periret: O quantum debemus infirmitati! Quantum est scilicet redemptionis beneficiū. Jam non miror, quam multus sit, & quam facundus Apostolus in hoc divino consilio de prædicando, quo ad majorem sui notitiam, qua stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes, & infirma mundi, ut confundat fortia, & ignobilia mundi, & contempnibilia, & ea quæ non sunt, ut ea, quæ sunt, destrueret: ut non gloriaretur omnis caro in conspectu ejus. Sed, quod miror, est, adhuc superesse carnem, quæ contra ipsum vanè

gloriatur. At maledictus homo qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum, & à Domino recedit cor ejus. Vide locum Prophetæ integrum.

III. PUNCTUM.

Sic est igitur in infirmitate virtus, & in impotentia potentia, ut, quam verum est ibi maximè divinum adesse auxilium, tam sic certum & indubitatum, illic omnem præcipuè reperiri virtutem & potentiam, quæ est unicuique necessaria ad perfectè simul agendum & patiendum suo in gradu & ordine. Quod præclare configuratum in illis Machabæis, de quibus dicitur post imploratam divinam opem, quod convalescerunt animis, non solum homines, sed & bestias ferocissimas, & muros ferreos parati penetrare. Ibant igitur prompti, de caelo habentes adiutorem & miserantem Dominum.

Noane hoc ipsum est, quod Propheta commendabat, Infirmus dicat, quia fortis ego sum: Et quod dicebat Apostolus: Cum infirmor, tunc potens sum. Nempe hoc didicerat à Domino dicente sibi, sufficit tibi gratia mea, nam virtus in infirmitate perficitur. Atque illud re ipsa expertus est, cum ut ipse scribit, in mea prima defensione nemo mihi adsuit, sed oves me dereliquerunt: Dominus autem mihi assistit, & confortavit me, ut per me prædicatio impleatur. & audiant omnes gentes: & liberatus sum de ore leonis: liberavit me Dominus ab omni opere malo. Videsne quod dicebatur, tanto majus adfuisse Christi auxilium, quanto magis humanum deerat? & quanto magis infirmus erat Apostolus tanto magis firmus fuit?

Hæc est differentia Gratia, quæ data est Angelis, & quæ aunc datur hominibus: Nam, ut ait sanctus Thomas, data est Angelis gratia secundum uniuscujusque naturalem perfectionem: contra verò datur hominibus secundum eorum infirmitatem & indigentiam, quia medicinalis est gratia, quam quisque majorem recipit, qui se magis infirmum novit & confitetur. Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum: sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea. OPTANDA infirmitas, inquit sanctus Bernardus, quæ Christi virtute compensatur. Quis mihi dabit non solum infirmari, sed & destitui ac deficere penitus à meipso? Domini virtutum virtute stabiliar.

nam virtus in infirmitate perficitur. Quæ non sic intelligenda sunt, quasi ultro velimus esse infirmi, aut quasi ipsa infirmitas & impotentia naturalis sint ex se optanda, Dominus est, qui mortificat & vivificat, qui pauperem facit & dicitur humiliat & sublevat. Nostrium verò est nostra infirmitate non tantum non infirmari nec desperare: sed eò magis confidere quo infirmiores sumus; cum invocatus non desit Dominus qui nos confortet: aut si etiam non adesset sicut vellemus, velitque nos in nostra imbecillitate relinquere, neque tunc etiam dejiciamur, nec fortiores esse ve-

limus quàm velit Deus. Satis enim fortes sumus si nostram infirmitatem libenter portamus: & suam impotentiam generosè ferre; magna potentia. Vide infra Feria 3. hebdom. 4. & Feria 5. Pentecostes. Nec non in 3. parte, Feria 5. & 6. hebdomadæ decimæ.

Ad Evangelium Feria, de septem Discipulis piscantibus, &c. Joan. 21.

Vide Feriam 4. hebdomadæ 3. post Pascha. Tum in 1. parte, Sabbato hebdomadæ 2. post Epiphaniam.

FERIA QUINTA. DE AGILITATE CORPORIS CHRISTI

Domini,

Et anima nostra cum eo resurgentis.

Omnibus mobilibus mobilior est Sapiencia: attingit autem ubique propter suam mundiciam.

Sap. 7.

VERITAS PRACTICA.

In Tarditate Agilitas.

Sensus & ratio est, quia qua hic intelligitur agilitas non est precipitata voluntas, qua in studio curritur, sed matura & consulta diligentia, qua opportunè tenditur & pervenitur ad metam.

Sed illa matura & consulta diligentia non aliter quàm in tarditate peragitur.

Ergo in tarditate agilitas: Et quam sit illa tarditas, diligenter attendendum.

I. P U N C T U M.

S. Aug.
122. Ci-
vit. c. 20.
S. Ber-
nard.

Agilitatis resuscitati & gloriosi corporis dotem non aliter sancti Patres nobis commodius repræsentant quàm dicendo posse illa beata corpora si velint, cogitationum nostrarum sequi velocitatem. Quid velocius cogitatione nostra, quæ in instanti Romam se transfert, ac eodem inde momento Jerosolymam, & quovis alio? Talis erat agilitas gloriosissimi corporis Christi Domini, qua se suis in momento, in ictu oculi sibi videbatur, & ex eorum oculis evane-

scens, mox se spectandum præbebat aliis. Vox dilecti mei: Ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles, similis est dilectus meus caprea hinnuloque cervorum. En dilectus meus loquitur mihi, surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea & veni. Quibus sponsæ verbis non modò agilitas corporis Sponsi, dum in teris degeret, sed & ejus Spiritus, cum in cælum remeasset, ad nos velocissimè visitandos exprimitur, simulque nostra declaratur quam ab eo participamus, ut quod jubet quanto citius exequamur. O veni Dilecte mi, aut trahere me ad te, ut possim currere in odorem unguentorum tuorum.

Non est dubium quin animæ cum eo verè resuscitatur hæc participant suo modo dotem sicut & alias, nam ut ait S. Bernardus, velocius currit sermo ejus, & velocem habere desiderat sequentem. Sed quid ea sit velocitas spiritalis, & quomodo per tarditatem explicetur, nunc attentè considerandum.

Sic autem paucis declaratur, si dixeris agilitatem non esse precipitationem & inconsultam pernicitatem animi, qua quis repente fertur quò tendit. Est enim hoc vitium contra quod sapè auditus Sapiens; *Vbi non est scientia anima, non est verum, & qui festinus est.*

est pedibus, offendet. Per scientiam autem animæ intelligit considerationem, quæ si omitatur in agendo, erit actio præceps & plena periculi: si verò adhibeatur, erit consulta & deliberata prudenter actio, unde sequitur, quòd agilitas in suo actu non potest melius exprimi, quàm si dicatur esse matura & consulta diligentia, qua opportunè tenditur & pervenitur ad metam aut terminum, quem sibi quisque proponit. *Sit timor Domini vobiscum*, inquit Rex Josaphat suis, & cum diligentia cuncta facite: non est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas: quasi diceret, nihil temerè & inconsulto Deo: nihil etiam negligenter agatur. Utrumque enim vitiosum est & iniquum, quod nunquam Deus probat: sic verò extrema temperentur, ut sit consulta diligentia. Nonne id æquum & rationabile?

II. PUNCTUM.

Sed illa matura & consulta diligentia non aliter quàm in tarditate peragitur.

Sicut enim diligentia considerationis, sic considerationi tarditas & maturitas quædam necessaria est, de qua possunt intelligi hæc verba Job, *Qui fecit ventis pondus & aquas appendit in mensura*. Sic enim præclare Divus Gregorius ad illa verba: *Dum superna sapientia replet animas, eas maturitate indita graves reddit, non illa maturitate, qua dicitur, filii hominum, usquequò gravi corde? Aliud namque est, gravem esse per consilium, aliud per peccatum: aliud est, gravem esse per constantiam, aliud per culpam. Ista enim gravitas pondus habet oneris, illa virtutis.*

De consideratione verò, quàm sit omnibus opportuna negotiis, sic aptè & accommodatè S. Bernardus: *Quid tam ad omnia valens quàm qua ipse quoque actionis partes benigna quadam præsumptione suas facit, præagendo quodammodo & præordinando, que agenda sunt? Necessario sanè, ne forte qua & prævisa & præmeditata poterant esse proficua, præcipitata magis periculo fiant. En primum quidem, ipsum fontem suum, id est, mentem de qua oritur, purificat consideratio: deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat & ordinat. Hac est qua confusa determinat, hiantia cogit, sparsa colligit, secreta rimatur, vera vestigat, versimilia examinat,*

*ficta & fucata explorat. Hac est qua agenda præordinat, acta recogitat, ut nihil in mente resideat aut incorrectum, aut correctione egens. Hac est qua in prosperis adversa præsentit, in adversis quasi non sentit, quorum alterum fortitudinis, alterum prudentia est. Quæ & alia considerationi maximè propria, quis non videat aliter peragi minimè posse, quàm cum aliqua diuturnitate temporis, quæ tarditas dici potest, quantum opponitur inconsulta præcipitationi, & quantum requiritur, quod toties commendat Sapiens, nihil sine consilio facias, & post factum non poenitebit. Nonne te sæpè poenituit, inconsultum fuisse? O quàm sapienter dictum: *Qui confidit in corde suo, stultus est: qui autem graditur sapienter, ipse salvabitur.**

III. PUNCTUM.

In tarditate est igitur illa spiritualis agilitas, quam à Christo Domino participamus, cum ipsamet Sapiencia, quæ omnibus mobilibus *Sap. 17. mobilior est, attingat à fine usque ad finem fortiter, & disponat omnia suaviter. Et quidem factis patet suavitatis esse, nihil præcipitare, nihil periclitari; sed vide etiam atque etiam, quàm verum sit non minus id esse fortitudinis; seu quia sic concitatus & præceps ad agendum animi imperus retardatur; seu quia negotium facilius & foelicius conficitur, cum singulas ejus conficiendi partes & circumstantias attentè prius revolveris. Cum enim, ut ait Sapiens, *omni negotio sit tempus & opportunitas; non minus sæpè negotiorum perdes, si tempus opportunum prævertis, quàm si non sequareis. Tutius semper est & securius, quod alius monet Sapiens, *Inclina aurem tuam, & suscipe verba intellectus, & ne festines in tempore obductionis, id est, quo tempore non apertè liquebit, quàm possint agi omnia sapienter. Hoc denique postremum fuit, quod David moriens Salomoni filio commendaret: *Confortare, & esto vir, & observa custodias Domini Dei tui, ut ambules in viis ejus, ut intelligas universa qua facis, & quocumque te verteris. Hoc est esse virum & virum spiritualem, cum ita custodiæ Domini observantur, ut simul atq; parent, pareatur. Neque aliter volant quantumcunque sint alati Seraphim, quàm ad cognitam Dei voluntatem. Manus hominis sub penis aspicitur in illo mystico prophete curru, nihil ut fiat nisi consilium. Trahunt currum****

2. Par. 19.

Job. 28.

1. de Con- sol. 7.

19.

Eccles. 32.

Pr. 28.

Sap. 17.

Ibid. 8.

Eccles. 5.

Eccles. 12.

3. Reg. 2.

Hoc Is. 6.

Eccl. 1.

Bos seu Vitulus & Aquila, ut velocitatem aquilæ bos temperet, & tarditatem bovis aquila concitet. Volubiles denique rotæ sunt oculatæ & plenæ spiritu vitæ, sicque procedunt vel subsistunt ad motum quo moventur. Qui se aliter movet, & agit, *velut si quis se jinet ad laqueum, & nescit quod de peri-*

Prov. 7.

culo anima illius agitur. Expende verba, *Periculum anima, Periculum beatitudinis, periculum eternitatis.*

Ad Evangelium Feria, de Maria Magdalena quaerente Dominum in sepulchro. Joan. 20. Vide Feriam 3. hebdomadæ 1. post Pascha.

FERIA SEXTA. DE CLARITATE GLORIOSI CORPORIS Christi Domini, Et anima nostra cum eo resurgentis.

Seminatur in ignobilitate, surget in Gloria, 1. Cor. 15.

VERITAS PRACTICA.

In Tenebris Claritas.

Sensus & Ratio est, quod claritas, qua à Christo nobis communicatur, præsupponit multos & insignes fidei actus atque abnegationis proprii iudicii.

Sed illi actus fidei, & abnegationis sunt tenebra. Ergo in tenebris claritas, quæ non modo sibi, sed & aliis lucent viri spirituales & perfecti.

I. PUNCTUM.

AD alias corporis gloriosi dotes accedit claritas, de qua speciatim Apostolus: *Alia claritas solis, alia claritas lune, & alia claritas stellarum. Stella enim à stella differt in claritate, sic & resurrectio mortuorum.* Non est autem dubium quin Christus Dominus velut sol & longè supra solem claruerit, cum in ipsa sua transfiguratione talem se spectandum dederit Discipulis suis, simulque cum eo visi sint Moyles & Elias in maiestate seu claritate. Et quidem sic ab ipsa nativitate semper splendere poterat, nisi splendorem illum continuisset, ut corpus suum redderet passibile & mortale; post mortem vero ac Resurrectionem ratio quidem, quod sciatur, hominibus gloriosus & resplendens apparuit, sed Angelis ac beatis illis animabus, quas secum comites & socias semper habebat, non nisi in hoc gloriozilimo & splendidissimo

1. Cor. 15.

Luc. 9.

statu videbatur.

O quam tum verè speciosus forma præ filiis hominum! *QUAM gloriosus juste hodie Rex Israel! Quam dulcis vox tua: & facies tuam quam decora, dilectem! Jesu! ô quando te in ea videbo gloria, quando illud fieri quod orasti patrem: Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, & illi sint mecum, ut videant claritatem meam quam dedisti mihi!*

Ps. 44.
2. Reg. 6.
Cant. 2.

Joan. 17.

Interim verò sicut se hic nobis communicat, ita & claritatem suam, quantum in hac mortalitate capaces sumus, non quidem corporibus nostris, sed animis, & illis præsertim qui configurati morti ejus, hoc modo occurrunt ad resurrectionem, qua est ex mortuis, ut loquitur Apostolus. Verum, quod multa eget consideratione; Non nisi in tenebris est illa claritas. Cum enim sit donum Dei eximium, præsupponit multos & insignes fidei atque abnegati iudicii actus. Sic inter alios passim, & fuse S. Augustinus: *Præsertim in nostra purgetur, debemus credere, quod intelligere nondum valeamus, quoniam verissime à Deo est per Prophetam: NISI CREDIDERITIS NON INTELLIGETIS.* Itemque alibi: *Dicis, quomodo creditur si non capitur: imò ideo bene creditur, quia non cito capitur: nam si cito caperetur non opus erat ut crederetur: sed credendo fit idoneus ut capias, nam si non credideris, nunquam capies, quia minus idoneus remanebis. Et rursum: Tanto qui que facinus aliqui proferendo cognoscit, quanto religiosius antequam*

Phil. 3.

1. de agn.

Chr.

Tra d. in
Joan.

cognoscet

contra
aliquos, le-
gi &
Proph. In
libro octo-
gintatriū
quasi.

agnoscere, Deo credidit. Quod & planius ex-
plicans; Credibilem, inquit, tria sunt gene-
ra: alia sunt qua semper creduntur, & nun-
quam intelliguntur, sicut historia temporalis: a-
lia qua mox ut creduntur, intelliguntur, sicut
omnes rationes humana: tertium, qua primò
creduntur, & postea intelliguntur, qualia sunt
ea qua de divinis rebus non possunt intelligi nisi
ab his, qui sunt mundo corde, quod sit præceptis
servatis qua de bene vivendo accipiuntur.

In quibus sancti Patris verbis tria sunt no-
tanda. Primum, quod dicit, capere, cognoscere,
intelligere, idem nobis esse debet ac claritatis
donum habere, quandoquidem hoc præcipue
dono, veritates evangelicæ perfectius capi-
untur, unde illustratur animus, vita, conver-
satio, & quidquid inde ad alios manat. Se-
cundum est, cum hujus intelligentiæ & cla-
ritatis plures sint gradus & alii aliis longè per-
fectiores; ab uno semper fit progressus ad al-
ium, & hos perfectioris intelligentiæ gradus
sic præcedit fides, ut quo præcedens fides fue-
rit insignior in actibus suis, eò etiam donum
intelligentiæ seu claritatis erit insignius. Ter-
tium denique observandum est, quod quanto
magis per fidem abnegatur & subjicitur in-
tellectus, eò major est fides: & quanto dif-
ficiliora creditu, firmitus & absque ulla hæsi-
tatione creduntur, tanto etiam magis abne-
gatur intellectus, ut patet in Abrahamo cujus
fides præcipue commendatur, quod contra
spem in spem credidit, & in re promissione Dei
non habitarit diffidentia, ut ait Apostolus. I-
tane credis? Itane intellectum abnegas & in
servitute Christi redigis? Viso dura nuntia-
ta est mihi, ait Propheta: qui incredulus est, in-
fideliter agit.

II. PUNCTUM.

Sed illi actus fidei & abnegati intellectus non-
nisi in tenebris fiunt.

Id est, nec videntur ea qua creduntur: nec
videri nec apparet humana ratio, cur ita
sint, ut creduntur. Imò sæpe contrariæ &
planè oppositæ sese offerunt rationes, cur non
ita sit ut fides dicit. Ista autem rationis huma-
næ oppositio, cæcitas quædam est mentis &
meræ tenebræ sunt, sicut si lumine solis aut
usu oculorum privareris. Sic ne videret Abra-
hamus, quod sibi dictum fuerat de futura
prole, occurrebant rationes ab ætate centum

annorum & à sterilitate conjugis, quæ miras
in ejus animo creabant tenebras. Nec propte-
rea minor erat ejus fides, imò & major ut di-
ctum est, cum sic eò magis intellectum capti-
varet & Deo loquenti subjiceret, quò minus
videret in humano modo possibile & futu-
rum quod credebat.

Sic planè nobiscum agitur, quamdiu pere-
grinamur à Domino, sic omnis nostra est fi-
des in tenebris, in obscuritate mentis, in cap-
tivitate intellectus, in speculo & in enigmate, ut
ait Apostolus: & quotquot de fide scribunt
Patres sic sentiunt, *Habet, inquit sanctus Hi-
larius, non tam v. niam quam meritum, ignora-
re quod credas.* Et sanctus Gregorius; *Divina
operatio, si ratione comprehenditur non est admi-
rabilis: nec fides habet meritum cui humana ra-
tio præbet experimentum.* Et idcirco tam rara
est fides, quia nolunt pati tenebras sine qui-
bus nulla est fides quæ Deo placet. *O genera-
tio incredula, dicebat Christus Dominus,
quamdiu apud vos ero, quamdiu vos patiar?*

III. PUNCTUM.

Ergo in tenebris claritas; Quia claritas in fi-
de est, & fides in tenebris. *Quasi lucerna lu-
eens in caliginoso loco; donec dies elucescat, & lu-
cifer oriatur in cordibus nostris, ut ait sanctus
Petrus.* Et certè, si, ut vidimus, claritas in
præmium detur, neque præmium à Deo con-
feratur nisi merito proportionato & conve-
nienti cum ipso præmio: quid convenien-
tius lumini, in ratione oppositionis, quam
tenebræ? quid magis debitum tenebris, si te-
nebræ merentur aliquid, quam quod eis op-
ponitur, lumen? sicut enim repulsa gratiarum
lumina non aptius & frequentius puniuntur,
quàm damnosis illis tenebris de quibus dicitur,
fiat via illorum tenebra & lubricum: sic
protus fideles & probatæ tenebræ non alio
conventioni modo compensari possunt
quam spiritali claritate & lumine, quo fit ut
sicut tenebra ejus, ita & lumen ejus. Hoc for-
tasse denotarum & expressum fuit in illis
duobus Prophetis, qui resplendentes appa-
ruerunt in monte cum transfigurato Domi-
no: nempe illi duo præ aliis cum desideras-
sent ardentius videre faciem Dei, dum vive-
rent: nec aliter tamen vidissent quam in la-
tebra, in caligine & in tenebris: tam verò vi-
derunt eum in tanta claritate, quanta nun-
quam

1. Cor. 13.

8. de Tri-
nitate.
Hom. 26.
in Evang.

Marci 9.

2. Petr. 1.

Pf. 34.

Pf. 138.

Matth. 17

Exodi 33.
3. Reg. 19.

quam se aliis videndum præbuit: ut sic eorum tenebras aperto lumine compensaret.

O quantum falleris, curiose persecutor divinæ providentiæ, cum causas quæris, cur res aliter atque aliter quam putares aut velles, tibi eveniunt? Si tu altiora quæsieris & plura nosse appetas, quam permittat Deus, opprimèris à gloria, & in miserandam obrebreſces cæcitatem: si verò divinas illas tenebras, quas inhabitare dicitur Deus, adoraveris, & in quolibet adverso casu libenter eas toleraris; tunc erumpet quasi mane lumen tuum, orietur in tenebris lux tua, & tenebre que erunt sicut meridies: & requiem tibi dabit Dominus semper, & implebit splendoribus animam tuam. Sic cum Propheta & Apostolo quique fideles proficere, quoniam Deus qui dixit de tenebris lucem splendescere, Ipselluxit

Prov. 25.
Pſ. 17.

Is. 58.

2. Cor. 4.

in cordibus nostris ad illuminationem scientiæ claritatis Dei in facie Christi Jesu.

Salubris porro est & his opportuna dictis admonitio ejusdem Apostoli: Eratis aliquando tenebra, nunc autem lux in Domino: ut filii lucis ambulato: Fructus enim lucis est in omni bonitate, & justitia & veritate, probantes quid sit beneplacitum Deo.

Vide Verbo Fides sparsim in singulis partibus: nominatim verò in 4. parte, Feria 2. 3. & 4. hebdomadæ vicissimæ; ubi de bonis tenebris.

Ad Evangelium Feriæ, De nobilissima omnium apparitione Domini, facta in monte Galilæe. Matth. 28.

Vide Feriam 2. hebdomadæ 4. post Pascha.

S A B B A T O. DE PLAGIS IN CORPORE CHRISTI Reservatis.

Ad perpetuam Memoriam.

Quid sunt Plage ista in medio manuum tuarum? Zacch. 13.

Memoria memor ero, & tabescet in me anima mea. Thren. 3.

VERITAS PRACTICA.

In oblivione memoria.

Sensus & Ratio est, quod Christi Redemptoris nostri memoria debet esse tam frequens & tam grata, quam ipsum exigit redemptionis beneficium.

Sed talem memoriam hoc beneficium exigit, quæ sit in oblivione cæterarum mundi rerum, quibus occupari posset & impediri.

Ergo in oblivione memoria: sive à memoria Christi sequatur altarum oblivio: seu potius ab illa oblivione perficiatur Christi memoria.

I. PUNCTUM.

Hob. 2.

Quam verè Apostolus dixerit, Videmus Iesum propter passionem mortis, gloria & honore coronatum; & quam verè id

præcipue dici possit de plagis in ejus glorioso corpore reservatis, jam supra vitum est. Nunc verò has sacratissimas plagas repræsentata tibi acrius, & singulas intueri attentius; adora, venerare, & inquire humiliter quam obrem eas sibi Dominus reservare voluerit. Quid sunt plage ista in medio manuum tuarum?

Multæ quidem cogitari possent causæ, sed hæc in primis expendenda, quod sic indicare voluerit, quam studiosè vellet perpetuam redemptionis nostræ memoriam à nobis recoli, cum & ipse notas ejus indelebiles in omnem æternitatem spectandas conservaret. Dicamus ergo cum Propheta; Si oblitus fuero tui, Jerusalem! si oblitus fuero tui, Calvaria! si oblitus fuero tui, CHRISTE JESU, si tuæ crucis, si tui pectoris, si tui precii, & meæ per te redemptionis: oblivioni detur dextera mea. Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui, si non proposuero te in principio la-

Pſ. 136.

pio letitia mea, in principio meditationis meae, in principio conversationis meae, in principio cunctae actionis meae.

Verum ut frequentior & gratior esse possit talis memoria, sic necessaria est ceterarum rerum oblivio, ut in hac rerum oblivione, dici possit esse nostra Christi memoria: Et hanc quidem veritatem allata ratio ita probat, ut & illam rerum oblivionem simul persuadeat. Quid enim non persuadeat redemptionis nostrae beneficium in quo illa fundatur ratio? Quis vero non videat talem ei recolendo deberi memoriam, qualem potest à nobis suo exigere merito, & sua conficere gratia? Nam si Pater proprio Filio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum & cum illo donavit omnia: si Filius ipse pro nobis effusus est sicut aqua, nihil prorsus reservans sanguinis: si denique Spiritus sanctus abundè nobis est datus, ut possimus, quod debemus, si velimus; quis tam impius, qui noller reddere quam tanto beneficio debet & potest memoriam? Memoria memor ero, & tabescat in me anima mea, Id est, totum me exhauriam, totum me dabo in illa memoria, quam debeo, conferenda. Memento verbi.

II. PUNCTUM.

Aqui hoc Beneficium talem memoriam exigit, quae sit in oblivione ceterarum mundi rerum, quibus occupari & impediri possent.

Primo enim exigit, ut nobis & mundo mortui, sicut ipse Christus pro nobis mortuus, soli Deo vivamus; ut qui vivunt, inquit, iam non sibi vivunt, sed ei qui pro ipsis mortuus est & resurrexit. Talis autem mors, nonne rerum omnium oblivionem inducit & includit? Deinde vero talem exigit memoriam, quae sit ita frequens & grata, ut gratitudinem omnem Christo Redemptori testetur & proferat, quo ipse loco & tempore, potissimum velit à nobis proferri; Memento sermone mei. At nisi deponamus ex animo, ceterarum rerum memoriam, occurrent & occupabunt mentem, quo illo tempore, sui non memibisse vellet Christus: Quis oblitus est Dei Salvatoris tui. Denique tam ardentem simul cum memoria voluntatem à nobis exigit, ut non modò ejus recordemur, sed affectu moveamur, in recordatione tantae charitatis, quam exhibuit, nos redimendo, & quam

continuat, redemptionis nostrae diversos effectus per singula vitae momenta conficendo. Fili, tu semper mecum es, & omnia mea tua sunt. Nisi verò cetera obliviscamur, affectum nostrum sic dividens & secum rapient, ut vix nullus restet sensus recolendo & diligendo Christo. Coangustatum est enim stratum, ita ut alter decidat: & pallium breve utrumque operire non potest.

Ah Domine Jesu, quomodo possum tui oblivisci, qui mei dignaris sic continud recordari? aut quomodo possum sic tui meminisse, ut cetera quaeque obliviscat? Quomodo sic oblivisci omnium, ut tui solius meminerim?

Fili, diligis me plus his? Nolo aliam mei memoriam quam quae est ex vera dilectione. Qui verè diligit, sic dilecti meminit, nullis ut aliis rebus memoria retardetur. Cujus vero memoria nullis aliis rebus retardatur, quin dilecti meminerit, satis superque dicendus est aliorum oblivisci. Sic Scriptum de Levitis, qui dixit patri suo & matri suae: nescio vos; & fratribus suis, & nescierunt filios suos; hi custodierunt eloquium tuum, & pactum tuum servaverunt. Sic dictum sponsae: obliviscere populum tuum, & domum patris tui. Sic denique Apostolus: quae retro sunt obliviscens, quantum scilicet ei obviabant & eam impediabant, ne se ad priora extenderet. Nonne tu sic posses oblivisci?

III. PUNCTUM.

Sic ergo est in oblivione memoria, quam de Christo conservare debemus; ut si quid obftet, quò minus frequentissime & studiosissime de illo cogitemus & loquamur, totum illud planè abjiciamus, & perinde reputemus atque illa quae oblivioni mandamus; Sicut de se ait Deus. Oblivione obliviscar eorum. Nullius rei memoriam potest Deus abjicere, dicitur tamen illa oblivisci, à quibus id retrahit, quod contulisset. Sic dicuntur ingrati oblivisci benefactorum, quando id non praestant quod gratitudo exigit, licet meminerint personae & nominis, cui se debere fatentur; sic de his Sapiens: Repromissorem fugit peccator & immundus; Bona Repromissoris sibi adscribit peccator, & ingratus sensu derelinquit liberantem se.

Sicut itaque sufficiens erit rerum oblivio, si nul-

Luc. 15.

Is. 28.

Deut. 32.

Ps. 44.
Phil. 3.

Osee 1.

Ecclesi. 19.

si nulla res à recogitando sæpe & opportune Christo te avocet, sic prorsus si quid impedit, si quid magis mentem tuam occupat quam Christus tuus; tunc non rerum sed Christi oblivisceris. Alterutrum necessariò capienda est oblivio, vel rei, quæ memoriam Christi exturbat; vel Christi, cujus memoria cedit illi objecto quod prævalet. Itane verò Christi oblivisceris, & magis memores nescio quid, quod vel est malum vel bonum? si malum, qualem Christo facis injuriam, cui, quod est malum, anteponis? Quod si est bonum: à quo tandem est illud bonum, nisi à Christo? Quam verò reddis gratiam si beneficium Benefactori præfers? Ex omnibus vero datis bonis, seu collatis beneficiis, cum illud sit excellentius, quo nos redemit suo Sanguine, velitque crebrius illud à nobis frequentari; cedant cætera quantum necesse est, ne, quæ insignior est gratia, cedat aliis.

Ibid.

Gratiam fidejussoris ne obliviscaris: dedit enim pro te animam suam. O quale donum!

ò qualem exigit memoriam, si dono debet respondere memoria! Estne aliquid animæ Christi pro te datà melius & pretiosius? *Memento mei cum bene tibi fuerit*, dicebat Joseph Captivo suo liberando, & in pristinum gradum revocando. Et tamen *succedentibus prosperis oblitus est Interpretis sui*. Nonne sic mundi prospera te à Christo avertunt? At saltem illum imitare Ægyptium, qui demum Josephi reminiscens, ait, *Confiteor peccatum meum*. Sic confitere nimiam ingratitude tuam; & expavescere ad id, quod de belluis scribit S. Ambrosius: *Ille impertita alimonia servant memoriam; tu non servas salutis accepta*.

Gen. 41.

Ibid. 41.

L. 6. Hebr. xam. 4. 4.

Vide in 3. parte, Dominicam 13. de vera Gratitude.

Ad Evangelium Ferie, De Petro & Joanne currentibus ad sepulchrum. Joan. 20.

De his agitur Ferie 6. hebdomadæ 1. post Pascha.

DOMINICA IN ALBIS

QUÆ EST

PRIMA POST PASCHA.

DE IISDEM CHRISTI DOMINI

Plagis.

Ad remedium Infirmi-tatum nostrarum Reservatis.

Infer digitum tuum huc, & vide manus meas; & affer manum tuam, & mitte in latus meum; & noli esse incredulus, sed fidelis. Joan. 20.

VERITAS PRACTICA.

In Plagis sanitas.

Sensus est, quod presentissimum cujuscunque tentationis & infirmitatis remedium, sit in Plagis Christi.

Ratio est, quia Remedium tentationis & cujuscunque infirmitatis spiritualis eò est effi-

cacius, quò imaginationem & appetitum seu affectum nostrum cohibere suavius & fortius simul potest.

Sed valis est consideratio seu representatio plagarum Christi.

Ergo & est remedium presentissimum seu efficacissimum; atque illius usurpandi facilitas est comparanda,

I. PUN-